

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 47.031/1/V
VAN 4 AUGUSTUS 2009

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste vakantiekamer, op 10 juli 2009 door de Minister van KMO's en Zelfstandigen verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet "betreffende de uitoefening van een gereglementeerd cijferberoep door een rechtspersoon", heeft het volgende advies gegeven:

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond ⁽¹⁾ alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*

* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN WET

Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet beoogt het mogelijk te maken dat, ingeval beoefenaren van bepaalde gereglementeerde intellectuele beroepen hun beroepsactiviteit in vennootschapsvorm uitoefenen, de daarmee verband houdende aansprakelijkheid wordt toegerekend aan de vennootschap en dat derhalve de aansprakelijkheid van de betrokken natuurlijke personen wordt beperkt.

Het ontwerp beoogt de zogeheten cijferberoepen en betreft de boekhouders-fiscalisten, de accountants en de belastingconsulenten (artikelen 2 tot 5), en de bedrijfsrevisoren (artikelen 6 tot 9).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

1. Het ontworpen artikel 22bis van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen beoogt uitsluitend het geval waarin een vennootschap is erkend als accountant en/of belastingconsulent. Duidelijkheidshalve schrijve men derhalve in het eerste lid van de ontworpen bepaling: "De hoedanigheid van accountant en/of belastingconsulent toegekend aan een vennootschap wordt door het Instituut ingetrokken ...".

⁽¹⁾ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder rechtsgrond de overeenstemming met hogere rechtsnormen verstaan.

2. De voorwaarden, bedoeld in het tweede lid van het ontworpen artikel 22*bis* van de voornoemde wet, zijn die welke worden vermeld in het eerste lid van dit artikel. Ter wille van de duidelijkheid schrijve men derhalve: "De vennootschap wordt vermoed niet meer te voldoen aan de in het eerste lid vermelde voorwaarden voor de toekenning van ...".

Artikel 3

1. Men late in de Nederlandse tekst de tweede zin van het ontworpen artikel 32, eerste lid, van de wet van 22 april 1999 aanvangen als volgt: "Voor die vertegenwoordiger gelden dezelfde voorwaarden ...".

2. Ter wille van de leesbaarheid schrijve men in de laatste zin van het ontworpen artikel 32, eerste lid, van de voornoemde wet: "De betrokken vennootschap kan haar vertegenwoordiger enkel ontslaan ...".

3. Aangezien artikel 32 van de wet van 22 april 1999 slechts uit twee leden bestaat, volstaat het om na het tweede streepje van artikel 3 van het ontwerp te schrijven: "Het tweede lid wordt opgeheven".

Artikel 4

1. Ter wille van de redactionele eenvormigheid vervange men in de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 33, tweede lid, van de wet van 22 april 1999, het woord "verantwoordelijkheid" door het woord "aansprakelijkheid". Om dezelfde reden vervange men in de Nederlandse tekst van het derde lid van de ontworpen bepaling het woord "polis" door het woord "verzekeringsovereenkomst", welke term ook wordt gebruikt in het ontworpen artikel 50, § 1, 1/, van de wet van 22 april 1999 (artikel 5 van het ontwerp).

2. Nog in het ontworpen artikel 33, tweede lid, dient onder a) te worden verwezen naar "artikel 17, vierde lid, van de wet houdende oprichting van een instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor, gecoördineerd op 30 april 2007". In geval van een coördinatie van de basis- en de wijzigende wetten, moet immers worden verwezen naar de gecoördineerde tekst en niet naar de basiswet of naar beide teksten.

Verder in het ontwerp dienen derhalve ook het opschrift van hoofdstuk III en de redactie van de inleidende zin van artikel 6 te worden aangepast ⁽²⁾.

Artikel 8

1. Gelet op het bepaalde in artikel 17, eerste lid, van de op 30 april 2007 gecoördineerde wet, moet het ontworpen artikel 17, tweede lid, van die wet aanvangen als volgt: "Het is de bedrijfsrevisoren verboden om ...".

2. Nog in het ontworpen artikel 17, tweede lid, van de gecoördineerde wet, dient in de Nederlandse tekst het woord "verantwoordelijkheid" te worden vervangen door het woord "aansprakelijkheid".

Artikel 9

In tegenstelling tot wat het geval is in de Franse tekst van het ontworpen artikel 132, eerste lid, van het Wetboek van Vennootschappen, wordt in de Nederlandse tekst niet gerefereerd aan de benoeming tot commissaris. Deze discordantie moet worden weggewerkt.

⁽²⁾ Ook in de artikelen 7 en 8 van het ontwerp wordt melding gemaakt van de datum en het opschrift van de wet van 22 juli 1953. Artikel 7 dient evenwel te worden samengevoegd met artikel 6 omdat beide bepalingen eenzelfde artikel - artikel 16 van de betrokken wet - beogen te wijzigen, hetgeen vanuit wetgevingstechnisch oogpunt moet gebeuren in eenzelfde wijzigingsbepaling. In artikel 8 - dat artikel 7 dient te worden, gelet op de samenvoeging van de artikelen 6 en 7 - volstaat het te vermelden dat de vervanging wordt beoogd van artikel 17, tweede lid, "van dezelfde wet".

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter, voorzitter,
	P. LEMMENS,	kamervoorzitter,
	J. CLEMENT,	staatsraad,
	M. RIGAUX,	assessor van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur-afdelingshoofd.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

A.-M. GOOSSENS

M. VAN DAMME

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 47.031/1/V
DU 4 AOÛT 2009

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre des vacations, saisi par la Ministre des PME et des Indépendants, le 10 juillet 2009, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi "relatif à l'exercice d'une profession libérale et réglementée du chiffre par une personne morale", a donné l'avis suivant:

En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique ⁽¹⁾ et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

* *

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET DE LOI

L'avant-projet de loi soumis pour avis entend faire bénéficier les titulaires de certaines professions intellectuelles réglementées qui exercent leur activité professionnelle en société de la possibilité d'imputer la responsabilité y afférente à la société et de limiter ainsi la responsabilité des personnes physiques concernées.

Le projet vise les "professionnels du chiffre": les comptables-fiscalistes, les experts-comptables et conseils fiscaux (articles 2 à 5) ainsi que les réviseurs d'entreprises (articles 6 à 9).

EXAMEN DU TEXTE

Article 2

1. L'article 22*bis* en projet de la loi du 22 avril 1999 relative aux professions comptables et fiscales vise exclusivement le cas où une société est agréée comme expert-comptable et/ou conseil fiscal. Dans un souci de clarté, on écrira donc à l'alinéa 1er de la disposition en projet: "La qualité d'expert-comptable et/ou de conseil fiscal accordée à une société est retirée par l'Institut ...".

⁽¹⁾ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par fondement juridique la conformité aux normes supérieures.

2. Les conditions visées à l'alinéa 2 de l'article 22*bis* en projet de la loi précitée sont celles qui sont mentionnées à l'alinéa 1er de cet article. Dans un souci de clarté, on écrira par conséquent: "La société est présumée ne plus satisfaire aux conditions, visées à l'alinéa 1er, mises à l'octroi de ...".

Article 3

1. On rédigera le début du texte néerlandais de la deuxième phrase de l'article 32, alinéa 1er, en projet de la loi du 22 avril 1999 comme suit: "Voor die vertegenwoordiger gelden dezelfde voorwaarden ...".

2. Dans un souci de lisibilité, on écrira dans la dernière phrase de l'article 32, alinéa 1er, en projet de la loi précitée: "La société concernée ne peut révoquer son représentant ...".

3. Étant donné que l'article 32 de la loi du 22 avril 1999 se compose seulement de deux alinéas, il suffit d'écrire au deuxième tiret de l'article 3 du projet: "Le deuxième alinéa est supprimé".

Article 4

1. Dans un souci d'uniformité rédactionnelle, on remplacera le mot "verantwoordelijkheid" par le mot "aansprakelijkheid" dans le texte néerlandais de l'article 33, alinéa 2, en projet de la loi du 22 avril 1999. Pour la même raison, on remplacera le mot "polis" par le mot "verzekeringsovereenkomst" dans le texte néerlandais de l'alinéa 3 de la disposition en projet, puisque c'est ce dernier terme qui est utilisé à l'article 50, § 1er, 1/, en projet de la loi du 22 avril 1999 (article 5 du projet).

2. Toujours à l'article 33, alinéa 2, en projet, il y a lieu de faire référence sous a) à "l'article 17, alinéa 4, de la loi créant un Institut des Réviseurs d'Entreprises et organisant la supervision publique de la profession de réviseur d'entreprises, coordonnée le 30 avril 2007". Dans le cas d'une coordination de la loi de base et des lois modificatives, il convient en effet de faire référence au seul texte coordonné, et non à la loi de base ou aux deux textes.

Plus loin dans le projet, il faudra par conséquent adapter aussi l'intitulé du chapitre III et la rédaction de la phrase liminaire de l'article 6 ⁽²⁾.

Article 8

1. Compte tenu de la rédaction de l'article 17, alinéa 1er, de la loi coordonnée du 30 avril 2007, il convient de commencer l'article 17, alinéa 2, en projet de cette loi comme suit: "Il est interdit aux réviseurs d'entreprises de...".

2. Dans le texte néerlandais du même article 17, alinéa 2, en projet de la loi coordonnée, on remplacera le mot "verantwoordelijkheid" par le mot "aansprakelijkheid".

Article 9

Contrairement au texte français de l'article 132, alinéa 1er, en projet du Code des sociétés, le texte néerlandais ne fait pas référence à la nomination en tant que commissaire. Il y a lieu d'éliminer cette discordance.

⁽²⁾ Les articles 7 et 8 du projet mentionnent également la date et l'intitulé de la loi du 22 juillet 1953. L'article 7 doit cependant être fusionné avec l'article 6, parce que les deux dispositions entendent modifier un même article - l'article 16 de la loi en question -, ce qui, du point de vue de la légistique, doit se faire dans une seule disposition modificative. À l'article 8 - qui devient l'article 7 compte tenu de la fusion des articles 6 et 7 -, il suffit de viser l'article 17, alinéa 2 "de la même loi".

La chambre était composée de

Messieurs	M. VAN DAMME,	président de chambre, président,
	P. LEMMENS,	président de chambre,
	J. CLEMENT,	conseiller d'État,
	M. RIGAUX,	assesseur de la section de législation,
Madame	A.-M. GOOSSENS,	greffier.

Le rapport a été présenté par M. P. DEPUYDT, premier auditeur chef de section.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

LE GREFFIER

LE PRÉSIDENT

A.-M. GOOSSENS

M. VAN DAMME